

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szent-Miklós-utca 791. sz. hová a lap szellemi részét illető czikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A ref. főtanoda könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj:

Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr: bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

A hirdetési díjak előre fizetendők.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

M.-Vásárhely, 1875. ápril 17-én.

A régi világnak ethnografiai áttekintése folytán abban a tudósok megegyeznek, hogy a fehér arczbőrű népek az Indogermán családhoz tartóznak, melyek három részre oszolván az ázsiai, európai és észak-afrikai népcsoportokat képezték; s Ázsia központjokból kivándorolván, foglalták el Afrikát és Európát.

Huzamos időkig európai része e népcsoportoknak görög, olasz, illyr, trák, szármát, aészti, germán, kelt és iber népcsaládok alatt ismeretes. Kissebb politikai fontosságú álláspontokat foglalva, és új meg új népcsaládi elnevezéseket felvéve, Hellás történelmével kezdődik az európai egyensúly első megzavarása, a midőn a hódító görög uralomnak semmi sem állhatott ellent; ennek hanyatlásával kezdődött azután Róma uralma és a római birodalom feloszlásával a pápai világi uralom, mely mellett zenytjére emelkedett római császárság czime alatt a habsburgi dynaszthia V. Károly császár idejéig, kiknek azután a reformáció gátat vetvén, fejlődött ki az európai jelen időkig eltartott egyensúly, azon határ vonalak közt, a melyben most van.

Egyidejűleg ezen európai egyensúlylyal három nagyobb néptörzs egymáshoz tartozandósága is felszínre került, a germán, latin és a szláv eleme. Hódító vágyak szállották meg ezek uralkodói. A latin faj egy újabb Nagy Sándort adott a világnak I-ső Napoleonban, ki a szabadság zászlóját, mely őt nagygyá tevő, hitszegőn elhagyván; halhatatlan Bersenyink búcsújához méltóan bukott meg: „Vidd magaddal (Bellerophonte — ugymond Berzsényi) — s lánczold őt a sziklaszigethez, mert a szabadságnak gyermeke s gyilkosa volt.“ A szláv elem szétforgácsolva Közép- és Dél-Európa keleti részein, tömörebben egyesülve a régi vendek, szuámokok, most általános oroszok, mongolok nevezete alatt északon egy Dárius és Xerxes-féle nagy erőfeszítést kísérelt az 1853/6-i években, Miklós czár alatt, meghódítani az Ozmán birodalmat s ezzel kapcsolatban egyesíteni az impozáns mennyiségű szláv elemet, mely kísérlet sikere az egyesült Európa által egy időre leszorított a láthatárról. A german elem, egy macedoni Fülöppel az élén, a kis brandenburgi hercegség 100 éves királysága, a jeni és waterlooi árnyak szelleme vas kitartással, gyönyörű politikával düpirozva az európai czopf-diplomáciát, birkákként kergetve s elfogdosva a régi hadi iskola rokkantjait, alig egy pár menettel országokat, kormányokat, tengereket nyelt el, s az álmélkodásából felocsudni alig bíró Európa, most kezdi észrevenni, hogy ő tulajdonképen egy, az egyensúlyt nagyon is zavaró diktatori hatalom vas pálczája alatt nyög.

Nyilvánulásai ezen octroynak elsőbbsen a látszólagos belügynél, az ultramontánizmus üldözé-

seiben, most már a külügynél, az országok alkotmányai, törvényei, módosítása követelményeiben találnak kinyomatot.

A belga Duchesne-féle orgyilkosi szándék nyilvánulása, a jezsuiták befogadása és a sajtó ellenséges magatartása, az olasz garancziális törvény iránti propozíciónak tárgyalási alapul lett el nem fogadása képezik az újabb kor macedoni Fülöppjének, akció törekvésének kiindulási pontját. Hogy mindenesetre a kombinációk vélt biztonsága paizsa alatt születhetnek ily messze-ható alternatívák, a midőn egy ily modorban előadott követelésnek nem teljesítése, minő például a belgai, hol a jegyzék átadásakor a meghatalmazott nagykövetek a kérdésre: mit jelent e jegyzék közlése — azt a feleletet nyerik: „a jegyzék átadásával megbízásuk is teljesített“ nagyon közel hozza a casus belli kilátását; azt kétségbe vonni nem lehet.

De, hát miben állhatnak egy ily föllépés biztosításának következtetései?

A nagy és harczképes edzett hadseregére támaszkodni mindenesetre lehet.

De hol van az egységes német nemzet rokonszenve.

A hódítási vágy a toleranciát és a szabadság eszméi magasztos képeit legalább is 15 millió német nép kebeléből nem írhatja ki. Egy belga-olasz háboru népszerűséget nem nyer, miként hajdan volt a „Wacht am Rhein“ harczi riadó idejében.

A geographiai promesszek ideje is lejárt.

A szép Velence nem koncz többé, mely felett a legheterogenebb elemek egyesültenek s melyet okosabb diplomacia — mint annak idejében a miénk volt — jó sáppal juttathatott volna illetékes kezekre.

A kis Isztria, Dél-Tirol nem tárgyai a véres nagy drámák árán inaugurálandó háboru-politikának.

A családi politika talán?

Ugyvan, ez az egy, mely egy kevés figyelmet érdemel.

Anglia és Sz. Pétervár trónjain a Hohenzollern-nekkel rokon fejedelmek ülnek.

Ezek türelmes és fenyegető semlegességei segítették elő a szedáni, metzi és párisi napokat, a verszájli császárság napja viradatát, a Thiers-féle béke vasjarmu következtetéseivel.

De van mindennek határa.

Az angol nép és trón között, midőn a hon érdekei jönnek kérdés alá, nincs véleménykülönbség és az angol az európai egyensúly megszavazását és azzal tengeri hatalmának egy vetélytársát semmiféle kombinációba sem szívelheti.

Az orosz kiegyezkedhetik a német császársággal, de e kiegyezésnél a keleti kérdés khinai válaszfalként emelkedik közübük, mert egy szláv elem egyesülése lehetetlenné tenné a német csá-

szárság tartósságát; s másfelől jól ismerjük a palota-forradalmak történetét Szentpétervárról, és a mely napon az ó-orosz uralom kerekedik fölfelé — megszűnt a hitegetés és ámitás s ellenállhatatlan erővel, sőt, miként a romboló-ár, mely fölszabadulván beszorító korlátai közül, minden irányban megsemmisüléssel fenyeget; úgy fog magának utat törni a 80 milliónyi szlávégység, hogy ennek diktatori hatalmát többé semmi se törje meg.

Ezt jól tudják a Spree mellett, ezt jól tudja Anglia. A jelenlegi uralkodóknak barátsága a jelzett személyek közt ugyan bensőnek mondható; de a politikában az ilyen barátság sem lehet a jövőnek biztosítéka.

Nézetünk szerint tehát a hódítás e jelen perczen eme brusque föllépéseknek czélja nem lehet.

Bár milyen kedves is volna az ardenni hegyek közt vadászni, a Maas és Scheldében halászni, a már németté lett Rajnát kies pályáján végig követni, később a Zuider öbölben és az északi tengeren vetni meg alapját egy, még Angliát is túlszárnyalható tengeri hatalomnak; ezek mind Ikarus szárnyaival színre hozandó tervek lennének, és azért Bismarck kitűnő diplomaciai tehetségét méltatlanul kisebbitenék.

A végeztél itt Franciaország felé irányul.

Ezt minden sebhető részén ingerelni kell, hogy még most, mielőtt megerősödnék, lépjen ki a tartózkodás álláspontjából.

Érzi Bismarck, hogy ő a győzelmet rosszul használta fel, nagy hibát követett el — sokat, nagyon sokat nyert, de a játszmát nem végezte be.

Most kitérri előle nem lehet, a játék foly és a betétel a „lenni, vagy nem lenni“ kérdése.

Mosolyogva, sok helyt aggodalommal nézi Európa e szerencsejátékot, kit baljóslatu végzete a játékasztalhoz kötött, hol az utolsó szó csak „Va banque“ lehet és kérdi magában: „vajjon lesz-e annyi bátorsága, hogy miután mindenki kikerüli fogásait, cseleit — végül ő mérje az első ütést.

Ha valami eszélyes véletlen közbe nem jön, úgy maholnap az európai koncert jelszavát s vele minden konjunkturáit „Messieárs le jeu est fait“ ki kell mondania Bismarcknak.

A képviselőház ülése

Budapest, 1875. április 13-án.

A képviselőháznak ma egy nagy napja volt. Képviselő Polit ismét találkát szervezett Filippinél, azaz: jobban mondva: oda dobta a keztyűt azoknak, kik elhiszik, hogy Magyarország nemzeti állam.

Napirenden volt a budapesti magyar nemzeti színház homlokzatának és bérházának kiépítéséről és az arra szükséges 300,000 frtnyi törlesztési kölcsönnel és a bérház 30 évig való adómentességének engedélyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyában a központi bizottság jelentésének tárgyalása.

Általában pártkülönbség nélkül történtek e törvényjavaslat elfogadásáról nyilatkozatok s különösen kiemelve lett, hogy a régi törvények intézkedése alapján, mely a színház tőkéinek kezelését a törvényhozás alá rendelte, az eddig követett eljárás gondosan kikerülendő és hatályosan ellenőrizendő a színházalappali gazdálkodás. Kiemeltetett továbbá, hogy a jelen törvényjavaslat által a bérház 30 év alatt a színház tulajdonává válván, közel két akkora értékkel fog szaporodni a színház vagyona.

Simonyi Ernő határozati javaslata a lelépett minisztert vád alá helyeztetni, Tisza Kálmán azon kimagyarázása folytán, hogy miután utólag igazoltatott, hogy a bérházzal történt intézkedése a lelépett miniszternek, a színházalappal nem kárára, hanem hasznára vált; a törvényhozás a napirenden levő törvényjavaslattal utólagos helybenhagyási jogot gyakorolt és így a miniszter felelőssége megszűnt, elvettetett.

A nemzeti színháznak ezen, a szó szoros értelmében magán ügyéhez, mely csak, mint rendesen akármilyen más természetű alap, hol államfelülörködés forog szóban, jutott tárgyalás alá; a nemzetiségi két jól ismert celebritása: Miletics Szvetozár és Polit Mihály kísérették meg célzatos izgató és a közvéleményt mystificálni igyekvő dictiókkal hozzá szólni; kiemelvén Miletics, hogy a kormány és törvényhozás szokásba vette a magyar nemzetiséget és ennek érdekeit az állammal és ennek feladataival azonosítani, és az állam összegeit a magyar nemzetiség céljaira fordítani, illetőleg ezekkel visszaadni; és ő, ha a gazdag magyar nemzet tagja volna, szívenlené, hogy a nem magyar szegénységnek fillérei igénybe vétetnek ugynevezett mulatsági intézetek felállítására. (Polit), „hogy elvi kérdés vajjon Magyarország törvényhozó-testülete előtt kerülhet-e oly színháznak ügye, mely csak is egy nemzetiség fejlesztésére szolgál? A törvényhozótest többsége e felfogást tette sajátjává, hogy Magyarország nemzeti állam, így a dolog természetes; de mi (Polit többes számban) nem vagyunk azon nézetben, hogy Magyarország nemzeti állam; hanem abban, hogy nemzetiségi állam. Önök decretálhatják, hogy ezen ország a magyarok országa, mert többségben vannak; de nem másíthatják meg a statisztikát, hogy mi nem magyar ajku nemzetiségek ezen hazában többségben vagyunk; e szerint mindenféle nemzetiségnek színházi ügye a törvényhozás eleibe tartozik.“

Tisza László Mileticsnek és Tisza Kálmán belügyminiszter Politnak felelt. Ezen utóbbinak különösen felelete oly szabatos logikával, oly erős hangon volt tartva, hogy hallatára pártkülönbség nélküli tetszés érzete dagasztotta a kebleket és annak nyilvánulásai viszhangját az ország minden rétegei közt hosszasan hangoztatni fogják a honszeretet hurjai.

Ezen valóságos kormányképes és magas államférfini képesítéssel elmondott szavakat bejegyezte, az országgyűlési napló és a sajtónak kötelessége megörökíteni a polgárok szíveikben és irodalmi gyűjteményeiben.

Tisza Kálmán belügyminiszter szavai a következők: „Tisztelt képviselőház! Az előttem szólott t. képviselő ur azt mondja, hogy: a mint itt szóba jöhet a magyar nemzeti színház ügye, úgy szóba jöhet a szerb nemzeti színház ügye is, és azt mondja továbbá: hogy az a felfogás különbsége, hogy mi Magyarországot nemzeti állammak tartjuk, de ő ezen felfogásban nem osztozik.

Én azt tartom t. képviselőház, hogy Magyarország épen olyan állam, mint Európában legtöbb állam, a melyekben laknak különböző nyelvű, különböző nemzetiségű polgárok, de azért az állammak mégis egy neve van: egy helyt a francia, máshelyt a szerb, ismét másutt a román. Itt pedig a magyar. Itt megjegyzem még azt, hogy ez nem felfogás kérdése; hanem ez a törvényesség kérdése és a tisztelt képviselő ur itt a ház kebelében miattam ugyan bátran hirdetheti ezen különböző, de egyenesen a törvénybe ütköző felfogását, mert itt a háznak szentélye megvédi még a helytelenül kimondott szót is; de figyelmeztetem, „nehogy a házon kívül megpróbálja ezen törvényellenes felfogását hirdetni és érvényesíteni akarni, mert a mely perczen ezt meg fogja próbálni, meg fog róla győződni, hogy minden álnok áskálódások daczára, a magyar állammak van még elég ereje ellenségeit összetiporni.“

Ezek után a törvényjavaslat elfogadtatott, következő az erdélyi katonai kórházak bérőszlete törvényjavaslatának elfogadása és Csiky Sándornak a honvédménházra vonatkozó indítványának azon okból mellőzése, mert ő Felsége saját pénztárából utalványoztatta a szükségelt 5000 forintot, miért maga Csiky Sándor indítványára ő Felsége e magasztos tette Magyarország törvényei sorába czikkelyeztetett be.

E napon élvezte a magyar törvényhozótest első tavaszi napját egy teljesnek nevezhető fuziónak; adná az örökbölcsesség, hogy ez mindenre és mindenkor így legyen.

Nagy-Enyed, 1875. ápril 6-án.

Majdnem két hete működik Nyéki János szintársulata városunkban, s e két hét alatt több élvezetes estével ajándékozott meg.

A többek között folyó hó 6-kán Dóczy „Csók“ ja került színre. A mű zsufolt ház előtt adatott s mindenki sokat várt a 100 arany pályadíjt nyert vigjátéktól.

A függöny föllebbent s im először is Várkövi, mint Aladár, a király bátyja tűnt szemeinkbe.

Várkövi játéka e műben tanulmányt árult el, s mint a mű főzázslótartója mindenképen tört a czél felé, melyet el is ért, mert többször elismerő tapsot aratott. Csak a verselés érezhető túllütemessége ellen van kis kifogásunk. Ajánljuk továbbá a kéz- és láb- plastikák kissé természetesebb hordozását is.

A királyi személyzet közé egyszerre két kedves alak toppant, mint zöld lombok közé két piros rózsa. Carlo a porfiu (Hevesi) és Marietta (Ács Irma).

nem uralkodott — nem volt meg ezen kór. Megvolt és meg is lesz.

A toroklob a nyákhártyák betegsége, melyek a száját, torkot s általában a test üreit bélelik ki, a beléjük ágyazott finom, apró mirigyecskék által többé kevésbé nyúlós nyákot választják el.

A torok, valamint a gége nyákhártyáját a lobok különböző faja szokta megtámadni.

Ilyen pl.: a torokür hurutja (Angina catarrhalis), mely meghülés következtében higany és iblany használatánál s más okból származik. Ezen kór nál a nyákhártya duzzadt, a kitágult visszerecskék miatt pirosan belővelt, szívós, átlátszó, vagy zavaros, genyszerű izzadmánnyal fedett; a mirigyek kissé duzzadtak. Többször ismétlés, vagy hosszas tartam után a visszértörzsecskék folytonosan belövettek, a kis mirigyek pedig állandóan duzzadtak maradnak. A szájpadvitorlák és nyelcsap meglazulnak, főleg ez utóbbi egész a nyelvgökgig lenyilik. A mandolák legtöbbszörre osztozkodván e bántalomban szintén megdagadnak, fájdalmasak, fölületük pedig fehér, vagy sárgás váladék s izzadmánnyal fedetik; a mandolák többször ismételt lobja maradandó nagyobbodást: túltengést idéz elő.

A mandolák nagyobb foku megdagadása nehéz légzést idéz elő az által, hogy a légutat megkissebbíti, vagy épen életveszélyessé válhatik, ha nagy mérvű dagadás miatt a légut elzárással fenyegettetik. Ez utóbbi körülmény különösen kis gyermekeknél fordul elő, ha egyidejűleg náthában is szenvednek, a midőn könnyen fulladási halál jöhet létre.

Hevesi, ugylátszik, még kezdő, de a törekvés becsülésre méltó jeleit azonnal föl lehetett ismerni játékában. Hangja eltalált, szerepe felfogott; szóval: azon naiv porfiut ismertük fel benne, kire a szerző csakugyan számíthatott.

De az est királynéja Ács Irma volt. Jó alakja mellett a porleány azon csábos természetességét lehellé játékába, mely által a király esztét megzavarhatá, s csakugyan vágyhatott a lefizetett csókok által elkényeztetett koronásfő, egy őszinte szívből jövő csókra. Ács Irma, ha igyekszik, szép színpadi jövőre számíthat, mert tehetsége van hozzá.

Nyéki Sobrinust játszá. Comicumáról annyi kielégítőt mondott eddigelé az ítéset, miszerint fölsleges lenne többet is mondani.

Folyó hó 8-kán „Pók és szegedi menyecske“ adatott. — Itt ismétljük a fennebbi elismerést a már megemlítettéről. Csak még három új egyénről szólunk kissé tüzetesebben.

Palotainé (Pók Mihályné) szerepében az intricum helyes felfogásáról tanuskodott, különösen a második felvonásban, az események legborzasztóbb kitörésében, valóban megdöbbentőleg hatott a közönségre, annyira, hogy legháládatlanabb szerepköre daczára, tapsvihart aratott.

Virág Lidit (Kantai Teréz) kedves naivsággal adá, s tiszta énekével elbájolta a közönséget. Kantai Terézben egy oly szellemerőt ismertünk fel, ki a megkezdett úton e szerepkörök mellett még állandó színházakhoz is beköszönthet. Előre, a pálya int; kitartó tanulás ritkán veszt célzt!

És végre Petykóval (Rejtényiben) bezárjuk kritikánkat. Ugylátszik, hogy Rejtényi is a kezdet nehézségeivel küzd, benne valóban a véka alá rejtett gyertya fénye lobog; arca kitűnő az intricumra, mimikája, testmozdulatai és hangja mind e térre tartanak s ajánlatos lenne e téren gyakorolni magát, mert itt jövőt jósolhatunk neki. Olvassa a két Kean és Garnik oktatásait.

Vége nem hagyhatjuk érintetlenül azon két karéneket sem, melyet Benedek Sándor tanító vezérlete alatt dalárdája énekelt. Jelesen sikerült és megható volt, különösen az utolsó halotti dal. Ezt az igazgató iránti szívességből tevő az ifjuság.

Szóval: Nyéki oly tagokat bir, kikkel bármely város színpadán fölléphet s közmegelegedést vivhat ki. S.

Maros-Ludas, 1875. április havában.

Tekintetes szerkesztő ur!

Van szerencsénk tisztelettel tudatni, hogy a marosludasi „önkéntes tűzoltó-egylet“ mult hó 29-én tényleg megalakult, s tisztikarát meg is választotta.

Ezen intézménynek jótékonycélja nemcsak e helység, hanem okszerű berendezése által úgy akar szervezkedni, hogy működési köre egy szerencsétlenség esetében

Az említett kórtüneteken kívül még a következőket észleljük a betegen.

Az egyén kisebb-nagyobb foku lázban szenved; nyeléskor alig tűrhető torokfájdalom, mely miatt a beteg, ha különben még étvágya van is — vonakodik enni és folyékony tápszeren (tej, erős húsleves) kívül egyebet egyáltalában nem is ehetik. A légzés felnőtteknél igen ritkán akadályozott. A beteg száját a fájdalom miatt alig, vagy nehezen táthatja föl.

Ha a lob az u. n. Eustachio-féle kúrtbe is áttérjed, a betegnél fül-fájdalom, pezsgés és dobogás érzete lép föl; a mint ezeket elég gyakran hallhatjuk az ezen bajban szenvedőknél.

E részletesen és kimerítően leirt Angina catarrhalis, mint ez az előbocsátottakból határozottan fölismerhető, jelenleg városunkban is igen gyakran fordul elő és biztosan gyógyítható a szükséges s nyújtható föltételek mellett.

Ugyde, ez még nem diphtheritis, nem roncsoló toroklob, a mint szokták és szeretik ezt a nyeglék (charlatan) így keresztelni.

Álarozos keresztapaság.

Alább tárgyalni fogjuk a roncsoló toroklobot fejlődése, lefolyása és gyógykezelésében, hogy egy teljes képet nyerhessen az olvasó e szerföltött veszélyes kórfolyamatról, mely már annyi könnyet hullatott városunkban, környékén és egyebütt.

(Folytatása következik.)

TÁRCZA.

A roncsoló toroklob.

(Diphtheritis.)

H. J.-tól.

Országszerte, valamint városunkban folytonos remegés- és kétségbeesésben tartja e méltán rettegett baj a gyermekeiket forrás szerető szülőket úgy, mint a család többi tagjait. Kérlelhetlenül szegi kegyetlenségével megragadott áldozatait, mely ellen gyakran a megfeszített hatalmas ész- és tudományerővel, vasakaratu következetességgel keresztül vitt gyógyeljárás sem vivhat ki magának győzelmet.

Szomorú való, de természetes.

A természet örökhatalmu törvényeit nem ember alkotta s így azt az ember meg sem is változtathatja, melyen különben csak is a balgák akadhatnak fenn.

E félelmes baj az apróbb nemzedéket uralja és fenyegeti — mint ismeretes is — de jelenleg már a felnőtteket sem kerüli el nálunk, mint ép Magyarországon azon különbséggel, hogy itt a felnőttek közül is voltak áldozatai.

Ezen betegség, eme öldöklő angyal, mely igen sok házhoz bekopogtat, mint erősen ragályos járvány szokta folytatni gyászos működését.

A diphtheritis nem új kóralak, mint sokan hiszik; megvolt ez már a legrégibb időkben is. Ne tessék tehát a kedves olvasónak azt hinni, hogy: mert eddig nálunk

— mitől Isten mindnyájunkat óvjon meg — a vidékre is kiható legyen, esetleg példányképül szolgálhasson miként lehet kevesebb erővel kisebbszerű helységekből hasonczélu intézeteket felállítani s szervezni.

Az eddig begyűlt alaptőke elég erős arra, hogy intézetünket előlegesen megkezdhessük; de nem elegendő, hogy a czélunk tökéletesen megfelelőleg berendezhessük; erre az eddigi meleg pártfogolásnál egy még forróbb kívántatik.

Ezen okok, de főleg előttünk ismert hazafias érzelmekből kiindult, minden szépre és jóra egyaránt kész áldozatkészsége bátorít arra fel, hogy zsengejében levő egyeletünk anyagi pártfogására intézetünk nevében alázattal megkérjük.

Mély tisztelettel levén a maros-ludasi tűzoltó-egylet főparancsnoksága:

Felföldi Elek,
főparancsnok.

Nyárádi Dénes,
segédtitisz.

XXIII. közlemény

a székelyföldi leány-árvaház és nevelő-intézet javára történt kegyes adakozásokról:

A m.-vásárhelyi asztalosczéh egyszer s mindenkorra: 5 frt o. é. A M.-Vásárhelytt rendezett koszoru estélyekre befolyt és megmarasztott összegből a rendező bizottság 24 frt 88 kr. o. é.

Gróf Toldalagi Victorné egy öl tűzi fát, melyet koronkai községből Keresztesi Lajos, Keresztesi József és Erdős Márton oda való lakosok az árvaház udvarára beszállítottak.

Özvegy Tolnai Jánosné 20 véka rozsot és egy fél nagy szalonnát.

Ezen mai közleményben tett pénzbeli adakozás összege 29 frt 88 kr. o. é. Az eddig közölt főösszeg tesz 16,700 frt o. értékben.

Egyideűleg helyre-igazításul köztudomásul hozatik, miként az új év alkalmából történt pénzbeli adakozások útján begyűlt összegből az intézet növendékei és ápolónő számára eszközölt új évi ajándékok felvásárlása után fennmaradt 19 frtnyi összeg; az intézet növendékei javára, egészen elkülönítve, a helyi takarékpénztárba gyűmölcsőzés végett behelyeztetett.

A nemes szívű adakozók és szolgálattevők fogadják az árvák nevében hálás köszönetünket.

M.-Vásárhelytt, 1875. ápril 3.

Gr. Toldalagi Victorné,
elnök.

Istvánffi Pálné,
titkár.

A maros-vásárhelyi dalárda lobogója előállítására s kihimzésére adakoztak:

Hirschmann Adolfné 1 frt, Gyárfás Józsefné 1 frt, özv. Csiki Mártonné 1 frt, Fenesán Jánosné 50 kr., Ajtai Mihályné 1 frt, Lénárt Ilona k. a. 1 frt, Scheitz Antalné 2 frt, Ciehulskíné 1 frt, Hincs Klára 1 frt, Szász Róbertné 1 frt, Bárdosi Jánosné 1 frt, Benkő Józsefné 1 frt, Urr Györgyné 1 frt, Nagy Jánosné K. 1 frt, Jenei Albertné 2 frt, Jenei Józsefné 2 frt, Petelei Istvánné 1 frt, Stepháni Berta k. a. 2 frt, Burdács Alajosné 1 frt.

K ü l f ö l d.

Király ő Felsége Zarába megérkezvén ápril 12-én, ebéd után megtekinté a világitást s viharos éljenzés közt csolnakba szállt, hogy magát a „Miramare“ fedélzetére szállíttassa; a városi zenekar egy gyönyörűen díszített hajócskán előadta az ezen alkalomra irt zeneszerzeményt; a hadihajók, a Lloyd gőzösei rakétákat gyújtottak, a zenekarok a néphymnust játszódták; a számtalan bárkákön elhelyezkedett nép lelkes éljenzésekben tört ki. Igen nyugodt útazás után ő Felsége d. e. 9 órakor Arbéba érkezett, hol lelkesült éljenzés közt partra szállva az ősi főtemplomba vonult, hol egy régi, még Erzsébet magyar királyné által Árbénak ajándékozott nagy értékű arany ereklyetartót szemlélt meg. Onnét Pagó felé folytatta útját. Pagó és a magyar tengerpart közt levő csatornában gróf Szapáry kormányzó a magyar tengerészeti hatóságok élén várta be egy gőzösen ő Felségét, ki ez útján a magyar parti vizeket szelte át. A hajók Carlopágó mellett haladtak el, mely ünnepi díszet öltött. A rév hivatalon a magyar állam óriási lobogója lengett. A kikötő partja és a házak magyar és horvát zászlókkal voltak feldíszítve. A lakosság mozsárlövésekkel és örömkialtásokkal üdvözölte az elhaladó királyt. Pagóba érve

ő Felsége a gőzösen előbb a helyi hatóságokat és küldöttségeket és utánuk a magyar tengerészeti hatóságokat fogadta, kiknek élén gróf Szapáry ő Felségét így üdvözölte: „Bátorkodom Felségedet a magyar tengerészeti hatóság tisztviselőinek élén, tengerpartunkkal szemben, üdvözölni s legmélyebb hódolatunkat bemutatni.“ A király erre következőleg válaszolt: „Hódolatukat kegyelemmel fogadom. Magyar kormányom és a hatóságok szándékaimnak felelnek meg, midőn a kereskedelmi tengerészet érdekeit előmozdítják.“ — Ez alkalommal bővebben tudakozódott tengeri kereskedelmünk viszonyairól. Egy órákor ő Felsége Zarába indult el, hol másodszor nem sokat időzve, útját ápril 14-én Bankováczba és Obrovázba folytatta.

H i r r o v a t.

— Király ő Felsége mindenütt a leglelkesebb fogadtatások között folytatja dalmáciai útját. Polyó hó 13-án a magyar tenger part egyik jelentékeny városa: Pagó, fogadta az uralkodót, hol gróf Szapáry közlekedési miniszter mutatta be ő Felségének a magyar tengerészeti hatóságokat; s ugy az üdvözet, valamint legmagassabb megelégedés magyar nyelven lett kifejezve.

— A maros-vásárhelyi dalárdának f. hó 11-re az alapszabályok átvizsgálása végett hirdetett közgyűlését, a tagok kellő számmal meg nem jelenése miatt, megtartani nem lehetvén, a f. hó 25 én délutáni 3 órákor a városházi nagyteremben tartandó közgyűlésre, az egylet t. tagjai ujabban és oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, miszerint a határidőben a közgyűlés, tekintet nélkül, a megjelent tagok számára megtartatik. M.-Vásárhelytt, 1875. apr. 16. Az elnökség.

— A kolozsvári színház ügye ismét ujabbi tárgyalások alatt áll; a belügyminiszter ur nem hagyva helyben a Temesvárral kötött szerződést, s utasította a választmányt Korbuly urreali további egyezkedésre. Gróf Mikó Imre a választmányi elnökségről lemondott.

— A székely mívelődési és közgazdasági-egylet tagjai névsorának közlésére kéretvén fel, örömmel ragadjuk meg az alkalmat, s adjuk közzé azon községek és egyének neveit, kik a legnagyobb lelkesedéssel karolták fel e nemzeti ügyet, s ez által érdemesítik magukat ugy a jelen, mint utókor hálijára; miután azonban lapunk szűk és sok oldalról igénybe vett tere nem engedi a nemes adakozók névsorát egyszerre közölni, azt külön közleményekben tesszük, megkezdve azt az I-ső közleménnyel. Alapító tagok: Gróf Mikó Imre, dr. Haynald Lajos kalocsai érsek, Dániel Gábor főkirálybíró, gr. Kálnoky Dénes, Tisza László, Béli Gergely főkirálybíró, Budapest főváros közönsége, Kolozsvár sz. kir. város, Szamosújvár sz. kir. város, Arad sz. kir. város; részvényes tagok: Léczfalvi Gyárfás Elek (öt évre befizetett), Homorod-Almás községe, Cserey Gábor dúlló, Kovács Sándor, Bedőházi János, Bede Károly, Borecs Mihály ref. lelkész, Léczfalva községe, Maksa községe, Csia Albert, Fekete Károly, Butyka Lajos, Bede Ferencz, Lukács Gergely.

○ A marosszéki volt Deákpárt és baloldal folyó hó 15-én délelőtt külön-külön gyűlést tartván, mindkettő kinyilvánította, hogy: mint olyan, létezni megszűnik és felveszi a „szabad elvű párt“ elnevezését, s egyszersmind kifejezik óhajukat az egyesülés iránt is. Miután a Deákpárt feliratot intézni elhatározta hazánk nagy fiához: Deák Ferenczhez, egy küldöttséget menesztett a baloldali gyűlésbe, hogy az ottan levőket az egyesülés szempontjából meghívják, azok meg is jelentek, s Illyés István korelnökle alatt megtörtént a fusio, melytől valamint nagyban az ország, ugy kisebb körben Marosszék jövőjére is csak jót remélünk. Az új szabadelvű-párt egyhangulag megválasztá elnöké Filep Albertet, alelnökké: Bereczki Sándort és Bothos Kálmánt; jegyzőkké: Deák Lajost és Balla Lászlót. Hogy ez alkalommal nagy lakoma, ősi szokás szerint, nem tartatott, azt azon körülménynek tulajdoníthatni, hogy mai napon alakult újra (3 év letelvén) az ev. ref. egyházmegyei közgyűlés, s az új párt tagjainak nagy része ott is érdekelt levén, az egyházmegyei gyűlés ebédjén jelentek meg, hol természetesen az érdekes és kevésbbé olyan toastok egész sorozata mulattatá a jelenlevőket. Az érintett érdekes egyházmegyei gyűlésre még alkalmoszerűleg vissza fogunk térni.

— Trichinós disznóhús. Azt hisszük, hogy ugy az orvosrendészet, mit a t. közönség érdekében teszünk, ha az általános figyelmet felhívjuk, hogy mézsárszékeink némelyikében oly disznóhús is árusítottatott el, mely izomfonalocot (Trichine spiralis) tartalmazott. A disznó húsában ez állat betokozva fordul elő, melynek következménye egy-

felől, hogy még magasb hőmérsék kiállása, vagy már az ellátva károsan befolyható hatások után is szívósságánál fogva életben marad. Ez okból kívánatos a disznóhús lehető jól kisütése. Nem tartjuk fölöslegesnek egy pár vonásban ez állat fejlődési képét ecsetelni. A betokozott izomfonalócok az ember gyomrába és bélcsatornájába jutván, tokjuk föl pattan és finom, fonalszerű him és nő állatocskák jönnek létre, melyeknek női: eleveneket szülnék. Ez eleven-szülteket rögtön megkezdik vándorlásukat a gyomorfalán át — a felvétel után körülbelül egy hét múlva — az izomzatba (a húsba), hol azon betegséget idézik elő, melyet izomfonalócokórának neveznek. Ez egy minden gyógyszerelésnek ellenálló és erős fájdalommal összekötött betegség lévén; tisztelettel kérjük a rendőrséget, hogy az elárusítandó disznóhúsokra ezentul szigorubb és éberebb figyelmet fordítson; ugyde szintén hasonló érdeke ez a t. közönségnek, nehogy ki legyünk téve ama kellemetlen és sok esetben veszélyes betegségeknek, hisz ugy is elég elháríthatlan sújtolt már mindnyájunkat. Legalább háritsuk el azt útunkból, mire határozott hatalmunk van. Hej! egy kis orvosrendészet elkelne nálunk is.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1875-dik évi ápril 19-én és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő

I. Osztály. I. Tanács polgári ügyekben.

Binder Mihály r. b. által.

Bruss R. s t. Euven K. s t. e. örökrész, Türk M. Zerbes A. e. kölcsön, Brandscher T. s t. Baier M. e. szerződés, Maniu K. Boutea P. e. törvényes szület, Zeidner Fr. Bloss J. e. szerződés, Thalman G. Báro Siaguna A. s t. tulajdonjog, Eitel Fr. Fábrius F. s t. e. kártérítés, Schvartz B. Czirner Gy. e. kártérítés, Barf M. Eiven M. e. kölcsön, Hagi P. hagy. Karahaszk V. e. kammat, id. Spuderca V. ifj. Spuderca V. e. adósság, Dresdenánd M. Tienü J. e. vételár, Péter F. Mayer J. e. bér, Zolnitzky A. Fogaraschán M. ellen adósság, Simedru A. Miku J. e. birt. háb., Buretiu Gy. Gmeiner Gy. e. bér, Fazakas Gy. Kammer F. e. szállítási ber, Schellenberg község Mihaila M. hagy. s t. e. kártérítés, Notáriu J. Bescha D. s t. e. kártérítés, Olteánu Gy. Dragomir P. e. adósság, Bespatetz J. Toutsch P. e. kártérítés, Tartler J. Beer J. e. házber, Mann J. Margeneanu K. e. ingóságok, Draganu Sajú Popovics A. e. dij, Fredel Gy. Hann M. e. kölcsön, ifj. Herberth Gy. Roth Gy. ellen tartás, Hincz M. Herberth M. e. adósság iránti perök.

Dr. Endes Gábor r. b. által.

Roth Ede Varring s Eckersley vállalkozók e. 32542 frt, Zakariás Antal és Dávid Csik-Szt.-Tamás községe e. 3720 frt, Gr. Teleky Sámuel, mint gr. Teleki Lajos gondnoka Beke Dániel e. elfoglalt birtok, Grünbaum Kálmán Keller Adolf e. 634 frt 54 kr., Oregyán Ignác Pap Dániel e. számadás, Dávid Salamon Peheise Niculai e. adósság, Szedlai Ferencz Lób Gyigya ellen 100 frt, Huszár György Tóth Ferencz e. visszahelyezés, Schuller József Cseh József e. munkabér, Pap Sándorné Fehér Abrahám s t. e. tulajdon igény iránti perök.

Déési Farkas r. b. által.

Gorové Gergely Erzsébeth város községe e. kártérítés, A „Mátyus“ alapítvány gr. Toldalagi Mihályné e. 350 frt, Bereczki Farkasné s társai Gál István e. egy darab föld, Kovrig Mihaila Kovrig Gavrilla e. tulajdonjog, Holtzer Ignác Deutsch József e. 3647 frt 11 kr., A kir. kincstár Fischer József e. zálogjog átkeblezése, Goll és társai özv. Csiki Zsigmondné e. kárpótlás kintalása, Az erd. unitarius status Arkosi Gelei József e. 126 frt, Goll és társai Benedikti Sámuelné e. 4000 frt, Bácsfalu, Türkös, Csernátfalu, Hosszufalu, Tatrang, Zajzon és Pürkerez községek Brassó város községe e. som. visz. hely., Bácsfalu és Türkös községe Brassó város községe ellen iránti perök.

Pogány Károly r. b. által.

Andrád Ferencz Zöld Lajosné e. vételár, Onisor Tódor Popa Tódorné e. szolgálati bér, Miz Agoston Mayer Henrich ellen 665 frt 82 kr., Oltszemi Markó és Bartók Zsigmond Beke Sámuel e. bérlettől elmozdítás, Kálnok község Bogdán István és Jegessi József e. som. vh. iránti perök.

Illyés Károly pót bíró által.

Ifj. Kovács István Meskó Dániel e. 78 frt 52 kr., Vén Mózes Geczó Mihály e. som. vh., Ifj. Gerich Adolf

Mircse György s társai e. munkabér, Balló Istvánné Balogh Ágnes Kassai Imre e. 4 frt 40 kr., Sielbermann Mózes Friedler József e. 100 frt, Reschner Dániel Vagner Frigyes e. közös épületfal, A kir. kincstár Szamosújvár város s társai e. zálogjog, A gy.-fehérvári káptalan gr. Lázár Kálmán hagy. e. 10500 frt, Beke Antal Ugron János s neje e. átkeblezés, Bara Antal Buda József h. e. 500 frt, Seiden Bernárd Kiss Zsigmond e. 531 frt 30 kr. iránti perök.

I. Osztály II. Tanács polgári ügyekben.

Tribusz Antal r. b. által.

Bróser János Rifka Mózes e. 138 frt 70 kr., Dánn Tódor Henning János e. 63 frt 35 kr., Munzár Ilie Gronerth Márton e. 140 frt, Buholz Ilie Buholz Lázár s t. e. 9 frt, Kopi István Gardus Vaszi e. kártérítés, Farkas

Juon Zemeken George e. kártérítés, Luzán Dumitru Muresku Jakab e. 15 frt, Fogassi Gábor Nic lui Móisze Herlia e. 45 frt, Simedru Anasztasia h. Mikó Juon e. 20 frt iránti perök.

Sándor János r. b. által.

Budoi Juon Gróza Gayrilla e. som. vh., Izsák Izrael Medrea J e. 160 frt, Vasíu Vaszi Mohai Sándor e. 3 frt, A kir. kincstár Beleu János e. 15 frt, A kir. kincstár Krempetz Anna e. 20 frt, Bulza Nucz Oprea Simeon Preszekán e. 83 frt 55 kr., Fülöp Mihály Tóth Jánosné e. igény kereset, Keresztes János Liskán Pétru s t. ellen 17 frt 17 frt 1 kr. 5 frt, Tyiorán Vaszi Tyiorán Orusz e. 30 frt, Seres István Szurdukán Manoila ellen 25 frt, Serester János Popa Juon e. 75 frt, Keresztes Domokos Hersch Ábrahám e. 175 frt iránti perök.

Pipos Péter r. b. által.

Maxinoc Móise s társai Timoce Toma e. Orza Anna és Eremia holtak nyilván., Muresiánu Damianu s társai Muresiánu Basiliu e. ajándékozási okmány, Neagu Nasztasia Luka Pintelen e. eskü letettnek nyilvánítása, Ist-rate Simeon Dobrote Ilie ellen birtok háborítás, Misil Ferencz Reszler Mózes ellen szerződés teljesítése iránti perök.

Petri Ádám r. b. által.

Sindler Mihály Somló Juon e. ingóságok v 243 frt 60 kr., Török András Bakó Albert s társai e. 80 frt, Bartók Albert Bartók József e. 130 frt kölcsön, Benedikti Lajos Kerekes Sándor e. 100 frt, Salamon Mózes Náthán József e. 45 frt vételár, Ifj. Merza János özv. Máthe Izsákné e. 330 frt, Schmirler József Tankó Imre e. 266 frt kölcsön iránti perök. (Vége köv.)

Felelős szerkesztő:

KUTI ALBERT.

H i r d e t m é n y e k.

Sz. 2307—1875.

(103) (3—3)

polg.

Hirdetmény.

A maros-vásárhelyi királyi törvényszék által közhirrét tétetik, miszerint a Maros kerületi ev. ref. egyháztanács által az ennek felügyelete alatt álló Dr. Mátyus-féle alapítványra vonatkozólag maros-vásárhelyi ügyvéd Székely Lajos urnak adott pénztárnoki és ügyvédi meghatalmazvány visszavonatot, s ezen alapítványra vonatkozó ügyvédi meghatalmazvány Marosszék tisztí ügyésze, s egyszersmind hites ügyvéd Gegő Károlynak adatott.

Ennélfogva ezután ezen Dr. Mátyus-féle alapítvány érdekében minden ügyvéd Székely Lajos által teendő lépések érvénytelenek, s az ezután hozzá teendő fizetések is a nevezett alapítvánnyal szemben nem fizetetteknek fognak tekintetni.

A királyi törvényszéknek M.-Vásárhelytt, 1875. év márczius hó 8-án tartott üléséből.

Nagy Pál,
jegyző.

Damokos Antal,
elnök.

(105)

(2—2)

P E R L

fogorvos,

tisztelettel jelenti a n. é. közönségnek, hogy e nemes városban f. hó 19-kélg fog maradni, s ajánlja a n. é. közönségnek

műfogakat és fogsorokat,
s minden

fogorvosi műtételeket.

Műterme: Transilvania 6. sz. alatt.

Hirdetmény.

A m.-vásárhelyi gőzcséplőgép-társulat évi rendes

k ö z g y ű l é s e

folyó év april hó 25-én d. e. 11 órakor, a gróf Haller György ur házában, meg fog tartatni, melyre a részvényes urakat ezenel tisztelettel meghívom

M.-Vásárhelytt, april hó 1875.

Gróf Teleki Sámuel.

(106) (1—3)

Budapesten, a lipótvárosi templomtéren.

(6—20)

Minták kívánatra bárhova ingyen és bérmentve.

27

kros árucarnok
alapotójánál

Löbl Frigyes-nél
BUDAPESTEN,
lipótvárosi templomtéren, a

Ugyanott tjonan érkezett mindennemű legdivatos ruhakelmék és minden e szakba vágó czikkeket barmulatos olcsó áron, azaz csak 27 krajczárért árusítanak. Vidéki rendelvények pontosan teljesítenek.

4165

Műtő kéndőre bárhova ingyen és bérmentve.

Legújabb
női
27 ruhakelmék

Vidéki rendelvények pontosan és bérmentve.

Csupán csak LÖBL FRIGYES-nél

A volt **BORSODI-féle** díszáru-kereskedésben

Maros-Vásárhelytt még mindig foly a

VÉGELADÁS

mely csak egy pár hétig fog tartani,

a t. cz. közönség tehát jól cselekedend, ha sietni fog szükségleteit idejekorán fedezni, mert később nem lesz alkalma oly valódi czikkeket, oly minőségben és oly jutányosan, mint itt, bevásárolhatni.

Különösen vidéki kiskereskedők figyelmébe ajánljuk e ritka alkalmat előnyös bevásárlásra.

(98)

(8—16)